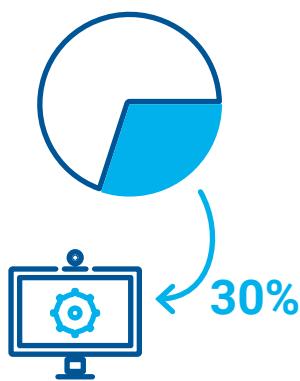

Onlajn platforme i rad na platformi SRBIJA

- ✓ ✗ Pravno obavezujuće određenje onlajn platformi
- ✓ ✗ Poseban registar onlajn platformi
- ✓ ✗ Posebna regulativa koja se primjenjuje na onlajn platforme
- ✓ ✗ Onlajn platforme se smatraju poslodavcima

Platformski radnici koji obavljaju rad na daljinu, npr. razvoj softvera, pisanje tekstova, prevođenje, unos podataka i dr., **registrovani su kao nezavisni dobavljači**, dok su platformski radnici koji rade u oblasti dostave hrane ili prevoza putnika uglavnom angažovani kao poddobavljači preko agencija ili su samozaposleni.

Radnici na platformama koji obavljaju poslove na daljinu po pravilu su mladi i visoko obrazovani. **Razvoj softvera pokriva 30% usluga koje se pružaju**, a zatim slede prevođenje, pisanje tekstova, dizajn i multimedija.

Srbija je među **prvih 10 zemalja** na svetu po ukupnom broju onlajn frilensera.

Platformski radnici koji rade u sektoru prevoza obično su **muškarci srednjih godina** sa relativno dugim radnim iskustvom i sa srednjim ili visokim obrazovanjem.

Na tržištu Srbije dominiraju **međunarodne platforme**, kao što su **Wolt** i **Glovo**.

Donesi.com

Glovo?

foodpanda

Kompanija „**Donesi**“ (osnovana 2006.) bila je prva kompanija u oblasti dostave hrane koja posluje isključivo u Srbiji. **Wolt** i **Glovo** ušli su na srpsko tržište 2019. „**Donesi**“ je 2015. prodat kompaniji **FoodPanda** ali bez promene naziva i poslovnog modela. Kompanija **Glovo** je maja 2021. kupila „**Donesi**“ i prenела sve njegove korisnike na svoju platformu.

Car:Go je još jedna srpska platforma u sektoru transporta, koja je osnovana u Beogradu 2015. Ova platforma ima oko 200.000 korisnika.

Javna rasprava o pravima radnika na platformama uglavnom izostaje u javnom diskursu. Pojedine nevladine organizacije pokušavaju da pokrenu diskusiju o platformskom radu kao nestandardnom tipu zaposlenja. Međutim, njihov domet je često ograničen na malu grupu stručnjaka koji su zainteresovani za ovo pitanje.

U Srbiji nije vođen nijedan sudske postupak u vezi sa radom na platformama.

Srpski frilensi organizovali su se u Udruženje radnika na internetu (<https://uri.rs>). Udruženje je vodilo nekoliko rundi pregovora sa predstavnicima vlasti u vezi sa otkrivanjem prihoda poreskim organima.

Grupa radnika na platformi Glovo pokušala je da se organizuje u sindikat, ali nije uspela u tome. Oni su pokrenuli **web sajt (<http://klubgloverabeograd.com/en/>)** za razmenu ideja, kritiku uslova rada i predlaganje novih rešenja.

Dve sindikalne akcije preduzete su u Srbiji. U januaru 2020, pojedini radnici na Glovo platformama pozvali su na štrajk kada su im plate smanjene.

Vozaci CarGo-a organizovali su sličnu sindikalnu akciju kada su zahtevali isplatu neisplaćenih zarada. **Štrajk je bio samo delimično uspešan** pošto je radnicima isplaćen samo mali deo neisplaćenih zarada.